

2022. gada 2. jūnijā

Nr. 16/22

Par Ministru kabineta noteikumu projektu "Noteikumi par publisko būvdarbu līgumos obligāti ietveramajiem noteikumiem un to saturu"

Biedrība "Latvijas ceļu būvētājs" (turpmāk tekstā - LCB) ir iepazinusies ar Valsts sekretāru sanāksmē 2022. gada 19. maijā izsludināto Ministru kabineta (turpmāk tekstā - MK) noteikumu projektu "Noteikumi par publisko būvdarbu līgumos obligāti ietveramajiem noteikumiem un to saturu" (turpmāk tekstā - Noteikumi). Biedrība kopumā atbalsta noteikumu projekta tālāku virzību, vienlaikus izsakot šādus priekšlikumus:

- 1) ņemot vērā, ka visi būvdarbu akti faktiski tiek iesniegti par iepriekšējiem kalendārajiem mēnešiem, Biedrība piedāvā MK noteikumu 2.1. punktā aiz vārda *periodā* papildināt punktu ar tekstu "par iepriekšējo kalendāro mēnesi";
- 2) noteikumu 2.2. punkta nobeigumā izsakām priekšlikumu pievienot tekstu "un izņemot, ja Līgumā nav atrunāts citādāk";
- 3) lai izvairītos no situācijas, ka par būvdarbu defektu tiek definēts jebkurš defekts, t.sk. tāds, kas nav radies būvdarbu veicēja vainas vai ietekmes rezultātā, LCB piedāvā papildināt 2.4. punktu aiz vārda *radies* ar "būvdarbu veicēja vainas vai neuzmanības dēļ";
- 4) uzskatām, ka 2.4. punktā, lai būtu korektai, nepieciešams pievienot punkta beigās teikumu - "ja būvdarbu veicējs nav būvprojekta izstrādātājs";
- 5) noteikumu 5. un 22.1. punktā aiz vārda *sešdesmit* nepieciešams papildināt ar vārdu - "kalendāro";
- 6) ceļu un tiltu nozares praksē pastāv situācijas, kad apakšuzņēmēji vienlaicīgi ar izpildīto būvdarbu aktiem iesniedz arī rēķinu, neraugoties uz to, ka ne būvdarbu veicējs, ne pasūtītājs vēl nav apstiprinājis attiecīgā apakšuzņēmēja paveiktos būvdarbus. Līdz ar to Biedrība piedāvā izteikt noteikumu 5. punkta otro teikumu šādā redakcijā - "Ar laicīgu norēķināšanos ir saprotama samaksa ne vēlāk kā sešdesmit kalendāro dienu laikā pēc veikto būvdarbu pabeigšanas, visu samaksas priekšnosacījumu iestāšanās starp būvdarbu veicēju un apakšuzņēmēju un apakšuzņēmēja rēķina saņemšanas par attiecīgo būvdarbu veikšanu";
- 7) noteikumu 6. punktu nepieciešams papildināt ar atsauci uz būvdarbu veicēja piesaistītajiem apakšuzņēmējiem, paredzot, ka:
  - a) būvdarbu veicējs ik mēnesi pieņem no apakšuzņēmēja paveiktos būvdarbus tikai pēc tam, kad pasūtītājs tos pieņēmis no būvdarbu veicēja;
  - b) apstiprinātu piesaistīto apakšuzņēmēju būvdarbu izpildes aktu parakstīšana no būvdarbu veicēja puses un rēķinu apmaksa apliecina būvdarbu izpildes apjomu, bet ne kvalitāti;

- 8) būvniecības praksē, lai korekti vestu dokumentāciju attiecībā pret Valsts ieņēmumu dienestu, grāmatvedība nevar izrakstīt rēķinu, kamēr nav abpusēji parakstīts būvdarbu izpildes akts. Līdz ar to Biedrība piedāvā precizēt noteikumu 9. punktu, paredzot, ka “akts tiek uzskatīts par parakstītu no pasūtītāja puses arī bez faktiskā pasūtītāja paraksta”;
- 9) sasaistē ar iepriekšējo priekšlikumu, piedāvājam papildināt 12. punktu un izteikt šādā redakcijā - “Ja būves ekspertīzē vai inženierkonsultanta lēmums neapstiprina pasūtītāja norādītos defektus, tad pasūtītājs ar līguma parakstīšanas dienu pilnvaro jebkuru pušu pieaicināto ekspertīzes vai inženierkonsultanta pārstāvi vienlaicīgi ar lēmuma pieņemšanu par pasūtītāja defektu noraidīšanu parakstīt būvdarbu veicēja iesniegto būvdarbu izpildes aktu un šāds ekspertīzes vai inženierkonsultanta pārstāvja akts ir saistošs pasūtītājam.”;
- 10) neliels precizējums noteikumu 10. punktam, pirmajā teikumā pirms vārda *pretenziju* ievietot vārdu – “rakstveida”;
- 11) tāpat 10. punkta trešajā teikumā aiz vārdiem *pienākums pasūtītāja būves* papildināt ar tekstu – “neatkarīgu sertificētu”;
- 12) Biedrība piedāvā papildināt 10. punktu, paredzot būvdarbu veicējam iesniegt atkārtotu-labotu būvdarbu izpildes aktu par izpildīto būvdarbu daļu, kurā no pasūtītāja vai tā pilnvaroto pārstāvju puses netika konstatēti defekti, lai nodrošinātu naudas plūsmas atvēršanu par to būvdarbu ikmēneša daļu, par kuru pasūtītājam nav iebildumu;
- 13) precizējums noteikumu 13. punktam pirms vārda *vienojas* ievietot vārdu – “rakstveidā” un aiz vārda *termiņu* papildināt ar tekstu “kas nevar būt īsāks par 7 darba dienām”.
- 14) lai nerastos situācijas, ka no būvniekiem tiek prasīts izpildīt defektu novēršanu, kas kvalitatīvi nav iespējams dēļ laika apstākļiem, ierosinām 13. punkta pirmajā teikumā aiz vārda *specifiku* papildināt ar “meteoroloģiskos laika apstākļus”;
- 15) aicinām 15. punktu papildināt ar teikumu – “Visiem novērstajiem defektiem garantijas laika periods beidzas dienā, kad saskaņā ar līguma nosacījumiem beidzas garantijas periods izpildītajiem būvdarbiem (atbilstoši darbu specifikai: marķējumi - 2 gadi, virsmas atjaunošana - 3 gadi, būvdarbi - 5 gadi u.t.t.), neatkarīgi no tā, kad attiecīgais defekts novērsts. Pagarināta garantija pieļaujama tikai un vienīgi pusēm abpusēji rakstveidā vienojoties.”;
- 16) būvniekiem nav skaidrs, kā rīkoties situācijā, kad būvdarbu veicējs pats neorganizē būves nodošanu ekspluatācijā, bet to nodrošina pasūtītājs? Lai izvairītos no ilgstošas būvdarbu faktiskās ekspluatācijas, kamēr nav apstiprināts attiecīgās būvvaldes akts par būves pieņemšanu ekspluatācijā, LCB piedāvā precizēt 16.2. punktu, nosakot, ka – “pie nosacījuma, ja pasūtītājs pats organizē būves nodošanu ekspluatācijā, tad tas izdarāms ne vēlāk kā 30 kalendāro dienu laikā no dienas, kad būvdarbu veicējs pabeidzis būvdarbus (ieraksts būvdarbu žurnālā) un nodevis pasūtītājam visu nepieciešamo izpilddokumentāciju būves nodošanai ekspluatācijā. Ja pasūtītājs nenodrošina būves nodošanu ekspluatācijā 30 kalendāro dienu laikā no dienas, kad būvdarbu veicējs pabeidzis būvdarbus (ieraksts būvdarbu žurnālā) un iesniedzis pasūtītājam visu būves nodošanai ekspluatācijā nepieciešamo dokumentāciju (ciktāl tas atkarīgs no būvdarbu veicēja), tad būvdarbu veicēja izpildīto būvdarbu garantijas periods sākas dienā, kas ir 30

kalendārās dienas pēc būvdarbu pabeigšanas (ieraksts būvdarbu žurnālā) un iepriekšminētās dokumentācijas iesniegšanas dienas, pat ja pušu noslēgtajā būvdarbu līgumā ir norādīts cits būvdarbu garantijas perioda sākuma nosacījums.”. Šādā gadījumā nav nepieciešams pievienot 18.1.punktā norādīto dokumentu.

- 17) precizējums noteikumu 22.1. punktam aiz vārdiem *var tikt pagarināts* papildināt punktu ar – “pasūtītājam rakstveidā par to paziņojot būvdarbu veicējam”;
- 18) lai nekavētu naudas plūsmas apriti, Biedrība piedāvā 22.2. punkta pirmajā teikumā aizstāt 30 kalendārās dienas ar 10 kalendārās dienas. Nesaskatām pamatu pagarināt apmaksas termiņu, pie nosacījuma, ka būvdarbu veicējs ir iesniedzis visu izpilddokumentāciju un parakstīts vai vienpusēji apstiprināts akts par būvdarbu pieņemšanu – nodošanu. Tāpat 22.2. punkta otrajā teikumā Biedrība saskata, ka Noteikumos jāietver norma, ka Pasūtītājam ir pienākums izmaksāt saistību ieturējumu gadījumā, ja tas tiek aizstāts ar garantijas nodrošinājumu.
- 19) Noteikumu 22.5. punktā norādītais termiņš tādā sezonālā nozarē kā būvniecība un īpaši ceļu būvniecība ir pārāk garš no kā veidojas, ka naudas plūsma tiek iesaldēta no Pasūtītāja puses. Apakšuzņēmēji nespēj tik ilgi gaidīt, it īpaši mazie un vidējie uzņēmumi, kuriem ir ierobežotas iespējas piekļūt finanšu avotiem un nodrošināt savai darbībai nepieciešamos finanšu resursus. Turklāt, ja iestājas ilgākā apmaksas termiņa salikuma kombinācija, tad šādi termiņi ir pretēji 5.punktā norādītajam termiņam, kurā būvdarbu veicējam jānorēķinās ar apakšuzņēmēju. Esošajā redakcijā būvdarbu veicējam nākas finansēt apakšuzņēmējus par pasūtītājam paveiktajiem, bet vēl neapmaksātajiem būvdarbiem, kas nebūtu loģiska prakse. Līdz ar to Biedrība uzskata, ka 22.5. punktā nepieciešams saīsināt norādītos termiņus;
- 20) piedāvājam 24. un 28. punktā norādīto ieturējuma apmēra summu sadalīt atbilstoši garantijas perioda gadiem, paredzot iespēju, sākot no trešā gada saņemt ieturējumu tādā proporcionālā apmērā, kādā jau pagājuši garantijas perioda gadi;
- 21) noteikumu 27. punktu aicinām papildināt ar teikumu – “Pie nosacījuma, ja būves ekspertīze vai inženierkonsultanta lēmums neapstiprina pasūtītāja norādītos defektus, pasūtītājs sedz ar būves ekspertīzi vai inženierkonsultanta lēmuma pieņemšanu saistītos izdevumus pilnā apmērā.”;
- 22) piedāvājam precizēt Noteikumu 31. punktu mainot vārdus *būvdarbu līgumcenas* ar vārdiem - “no laikus neizpildītās saistības apmēra”, jo nebūtu korekti prasīt līgumsodu par jau izpildītu saistības daļu;
- 23) ņemot vērā šā gada notikumus, uzskatām, ka nepieciešams papildināt 32.punktu ar teikumu – “Ja būvdarbu līgums tiek laužts pirms termiņa nepārvaramas varas dēļ, tad (atbilstoši izstrādātajām vadlīnijām) puses viena otrai nepiemēro līgumsodu par līguma pirmstermiņa laušanu.”.

Analizējot sagatavoto MK Noteikumu projektu Biedrībai LCB radās vairāki neskaidri jautājumi:

- 1) Biedrība vēlētos uzzināt, vai 2.2. punktā minētie *piemērojamie nodokļi* ietvers sevī arī izmaksas par sarkano līniju izmantošanu? Vai tas attiecināms tikai un vienīgi uz nodokļu maksājumiem?
- 2) Vai 2.5. punktā par defektu aktiem attiecināms arī uz gadījumiem, kad faktiskās uzmērīšanas rezultāti atšķiras no aktā norādītā?
- 3) Vai 5.punkta otrajā teikumā *pēc veikto būvdarbu pabeigšanas* domāts visu būvdarbu pabeigšana vai arī attiecīgā iepriekšējā periodā (kalendārajā mēnesī veiktie būvdarbi)?
- 4) Nav skaidrs 7. punktā, kā rīkoties situācijā, ka piesaistītais apakšuzņēmējs nav iesniedzis vai iesniedzis neprecīzu iepriekšējā perioda būvdarbu izpildes aktu? Vai šādu aktu ar attiecīgajiem būvdarbu apjomiem jāiesniedz pasūtītājam, vai arī tas jāiesniedz pasūtītājam pēc tā atbilstošas labošanas un/vai iesniegšanas kopā ar nākamajā mēnesī izpildītajiem būvdarbu apjomiem?
- 5) Vai 8.1., 8.2., 21.1., 21.2. punktā norādītais termiņš ir galīgais? Vai tas neaizliedz iesniegt rēķinu arī ātrāk?
- 6) Vai ir paredzēta kārtība 24. punktā norādītajai garantijai, ja viss garantijas termiņš ir tikai 3 gadi?
- 7) Kā Noteikumu 26. punkts ir saskaņots ar 8. punktā norādītajiem iedalījumiem pēc apmēra?

Ņemot vērā minēto, Biedrība LCB aicina Ekonomikas ministriju veikt papildinājumus Noteikumu projektā un sniegt Biedrībai atbildes uz būvniekiem neskaidrajiem jautājumiem. Biedrības speciālisti ir gatavi sniegt papildus argumentāciju un skaidrojumus no būvniecības prakses piedāvāto priekšlikumu pamatotībai.

Ar cieņu,

Biedrības „Latvijas ceļu būvētājs”

Valdes priekšsēdētājs

Andris Bērziņš